

X

Oppiaine	Laskentatoimi	Päivämäärä	15.6.2005
Tekijä(t)	Anne Tasaranta	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	108
Otsikko	Omistusrakenteen vaikutus corporate governance -raportointiin – Empiirinen tutkimus suomalaisista pörssiyrityksistä		
Ohjaaja(t)	Hannu Schadéwitz ja Tuula Vilja		

Tiivistelmä

Tutkimuksen tavoitteena on tarkastella corporate governancea omistusrakenteen ja raportoinnin näkökulmasta. Tavoitteena on tutkia miten omistusrakenne vaikuttaa corporate governancen raportointiin teoriassa. Tutkimuksen empiirisenä tavoitteena on tutkia miten omistusrakenteen vaikutus näkyy corporate governancen raportoinnissa suomalaisissa pörssiyrityksissä.

Tutkimuksen taustana on omistajalähtöisyyden voimistuminen ja siihen liittyvän omistajalähtöisen johtamisen kehittyminen. Erilaisia omistajia ja omistusrakenteita on olemassa lukematon määrä. Jo 1930-luvulla esitettiin malli hajautuneesta omistuksesta. Nytemmin on havaittu, ettei hajautunut omistus ole tavallisin omistusrakenne kehittyneissä maissa, vaan suuret osakkeenomistajat kontrolloivat monia yrityksiä useissa maissa. Perheet ja valtio ovat tyypillisesti vallitsevassa omistusasemassa. Lisäksi kontrolloivat osakkeenomistajat omistavat usein huomattavasti suuremman äänestysvoimaa kuin mihin heidän omistusosuus yrityksessä oikeuttaisi.

Teoreettisena perustana corporate governancelle on agenttiteoria. Alkuperäisessä muodossaan agenttiteoria tarkastelee yrityksen omistajien ja johdon välisiä suhteita, mutta agenttiteoria soveltuu myös niihin intressiristiriitatilanteisiin, joita saattaa syntyä enemmistö- ja vähemmistöosakkeenomistajien välillä omistuksen ollessa suhteellisen keskittynyttä pörssiyrityksissä.

Tässä tutkimuksessa corporate governancea tutkittiin omistusrakenteen näkökulmasta empiirisesti raportoinnin perusteella. Tutkimuksessa käytettiin yhdeksää Helsingin Pörssissä listattua yritystä, jotka valittiin omistusrakenteidensa perusteella. Tutkittavat omistusrakenteet olivat valtion yhtiöt, perheyhtiöt sekä äänieroja omaavat yhtiöt. Yritysten raportointia tutkittiin vuoden 2006 vuosikertomuksista vapaaehtoisista corporate governance -raportointia kuvaavan Standard & Poor'sin Governance -indeksin avulla.

Raportoinnin havaittiin olevan kaiken kaikkiaan hyvällä tasolla ja aiempiin tutkimuksiin verrattuna jonkin verran lisääntyneen. Kuitenkin omistusrakenteeltaan erilaisten yritysten välillä havaittiin eroja corporate governance -raportoinnin laajuudessa. Valtion yhtiöiden raportointi havaittiin laajimmaksi, kun taas äänieroja omaavien yhtiöiden raportointi oli suppeinta. Keskeinen tulos liittyy hallituksen jäsenten riippumattomuuden ilmoittamiseen. Yksikään äänieroja omaavista yrityksistä ei ilmoittanut yhtiöstä riippuvia jäseniä, vaikka teorian mukaan hankitut äänioikeudet antavat osakkeenomistajalle erityiset kannusteet hankkia yksityisiä kontrollihyötyjä. Tämä on seurausta siitä, että omistajan ei tässä tilanteessa tarvitse kantaa kustannuksia varojen käytöstä suhteessa äänestysvoimaksiinsa vaan ainoastaan suhteessa kassavirtaoikeuksiinsa. Agenttiongelman ilmeneekin keskittyneen omistuksen tapauksessa eri omistajaryhmien välillä eikä niinkään omistajien ja johdon välillä.

Asiasanat	Corporate governance, omistus, raportointi
Muita tietoja	